

Proizvodnja kovinskih plaščev za baterije R 14 in R 20 v oddelku alkalnih baterij.

Kljub ugodnejšemu poslovanju še ni čas za zadovoljstvo

Delovna organizacija Zmaj je zaključila poslovanje I. četrtletja zadovoljivo s tem, da sta obe temeljni organizaciji poslovali pozitivno, ter ustvarili akumulacijo v skupni višini 25,8 milijona din.

Uspešno zaključeno I. tromesečje še ne omogoča sprejetja trditve, da je s tem sanacija že uspešno zaključena, ker vsi ostali kazalci poslovanja kažejo, da še ne dosegamo zastavljenih ciljev, predvsem na področju domače prodaje, izvoza in proizvodnje.

Fakturirana realizacija domače prodaje je dosežena v višini 748 milijonov din, kar predstavlja 78 % več kot leta 1985 in 90,2 % letošnjega plana. Na domačem trgu smo prodali 7,43 milijona kosov baterij ali 8 % manj in 101 tisoč svetilk ali 3 % več kot lani. Največji padec je na 9 V bateriji in znaša kar 37 %. Tržni delež Zmaja se je v I. kvartalu v primerjavi

z enakim lanskim obdobjem zmanjšal iz 44 % na 41 %.

Izvozili smo 1 mio kosov široko potrošniških baterij, vendar večino na račun pokrivanja lanske letne reklamacije. Uspešnejši je izvoz baterij 4R 25 v višini 255.000 kosov ali 124 % več kot I. lanko tromesečje, medtem ko se je izvoz svetilk v višini 21.000 kosov zmanjšal za 40 %.

Kljub navedenemu je vrednost izvoza v višini 205.000 USA\$ 105 % večja od lanskega I. kvartala, plan pa je dosežen 43 %.

Uvozili smo za 220.000 USA\$ iz konvertibilnega trga in 24.000 Cl\$ iz klirinškega trga. Kljub temu, da je plan dosežen le 71%, je to precej več kot preteklo leto in se nam je devizna zadolženost povečala v primerjavi s pričetkom leta za 126.000 USA\$.

Proizvodnja je sledila zmanjšanim potrebam domače prodaje in izvoza ter že drugo leto upada.

Izdelanih je bilo 8 mio kosov baterij in 117 tisoč kosov svetilk, kar pomeni znižanje pri baterijah za 9 % a pri svetilkah 22 % v primerjavi z lanskim letom. Pri tem se je število zaposlenih znižalo le za 6 %.

Kljub velikemu povdanku, ki ga dajemo zmanjšanju zalog, se te niso prilagajale zmanjšanim potrebam proizvodnje. Materialne zaloge po planski ceni znašajo 421 mio din in so za 59 mio din višje kot v začetku leta. Močno so se povečale tudi kritične in nekritične terjatve do domačih in tujih kupcev ter znašajo na koncu kvartala že 221 mio din.

Zaradi navedenih in ostalih vzrokov slabega poslovanja v preteklem letu, se je močno povečala naša kreditna zadolženost, ki znaša 965 mio din, od tega 130 mio din za investicijo v litijevo proizvodnjo. Od tega znašajo devizni krediti za reprodukcijski material cca 254 tisoč dolarjev.

Posledica pomanjkanja lastnih obratnih sredstev in s tem kreditne zadolženosti so visoki stroški obresti, ki znašajo 124 mio din ali 3 x več kot v I. kvartalu lanskega leta. Uspešnejša je bila rast osebnih dohodkov ki znaša 120 %, kljub temu povprečni osebni dohodek na delavca v višini 66.288 din še močno zaostaja za republiškim povprečjem.

Za zaključek lahko ugotovimo naslednje:

Prvo tromesečje smo finančno zadovoljivo zaključili.

Gibanja na področju domače prodaje niso zadovoljiva, kar se kaže v nedoseganju plana domače prodaje ter znižanje tržnega deleža. Največji izpad v primerja-

vi s konkurenco je bil dosežen v mesecu januarju. Potrebna je takojšnja kadrovska izpopolnitev.

Kvaliteta na domačem trgu se je ustalila in ne povzroča več tekočih problemov z reklamacijami.

Izvoz kasni predvsem zaradi prepočasnega prilagajanja angleškemu kupcu. Odmikajo pa se tudi drugi planirani izvozni posli. Zaradi pomanjkanja naročil imamo že težave s produktivnim zaposlovanjem razpoložljivih proizvodnih kapacitet, ki se bodo v II. kvartalu, v kolikor se izvoz v bližnji prihodnosti ne reši, še zaostriše. Močno so povečane aktivnosti na osvajanju in izdelavi lastne opreme, ki pa v I. kvartalu še ni izdelana do te faze, da bi lahko pokazala rezultate.

Razvoj litijevega programa je zaradi zunanjih vzrokov z zaključitvijo financiranja in pridobivanja deviz utrpel določeno zaostajanje, razvojne faze, ki lahko na koncu povzročijo zakasnitev pričetka proizvodnje.

Razmerje doseženih prodajnih cen v primerjavi z nabavnimi je trenutno za nas ugodno. Kljub temu lahko pričakujemo zaradi mrtve sezone v II. kvartalu pozitiven rezultat ob polletju le ob 100 % izpolnitvi domačega prodajnega plana. Rezerv za eventualne "šticunge" in druge izredne stroške ni. Zato moramo povečati napore za pridobitev izvoznih naročil in si s tem zagotoviti lastne devize za uvoz reprodukcijskega materiala.

R.Čope

REALIZACIJA CELOTNEGA PRIHODKA
IN NJEGOVE DELITVE
ZA I. KVARTAL 1986

Pripravljen je sanacijski program ZMAJA

Delavski svet delovne organizacije je na svoji seji dne 7.marca letos imenoval komisijo za pravo predloga sanacijskega programa. Komisija je pripravila obširno gradivo, v katerem je prikazana analiza poslovanja za preteklo petletno obdobje, podkrepljena s tabelarnimi podatki in navedbo glavnih vzrokov za izgubo v minulem letu. Na osnovi analize in predvidevanj bodočega razvoja je izdelan predlog pro-

grama ukrepov po posameznih področjih.

V času zaključevanja redakcije našega glasila je sanacijski program v široki javni razpravi, na kar je sprejem v pristojnosti zborov delovnih ljudi. V prihodnjem glasilu nameravamo sanacijski program predstaviti predvsem s poudarkom na nekatere značilnosti, ki so bistvenega pomena za prihodnje uspešnejše delo.

Letos gremo v Kranj

Dan Iskre - dan borca '86 bo letos v Kranju in sicer v soboto 28. junija na prostoru Gorenjskega sejma. To informacijo in še kopico podrobnosti ste zvedeli iz glasila ISKRA od 19. maja. Široko zastavljeni akciji za udeležbo se pridružujemo tudi delavci

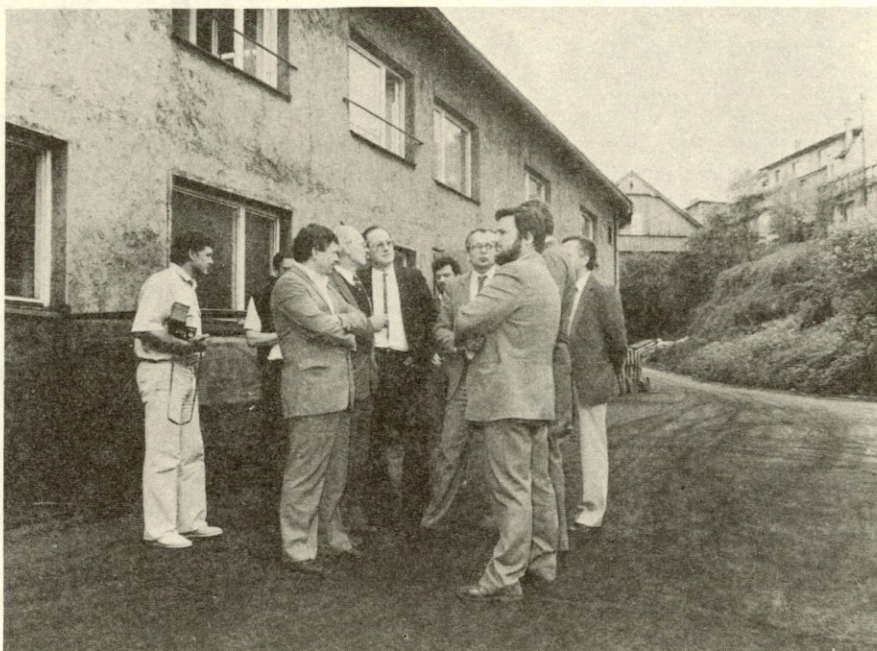
ZMAJA in brez dvoma se nas bo te manifestacije udeležilo večje število ali vsaj toliko kot nas je bilo lani za poln avtobus v Novi Gorici, odkoder smo odnesli prijetne spomine.

Do zdaj niti enkrat nismo izostali. Res pa je, da smo bili na zadnjem srečanju v Kranju leta 1981 le redki.

Prav je, da se odločite in se prijavite do vključno 30.maja.

Na veselo snidenje ob dnevu Iskre v Kranju.

Element	TOZD Baterije	TOZD Spec. baterije	DSSS	DO ZMAJ
- Celotni prihodek	464.598.972	294.156.164	69.446.739	828.201.875
- Amortizacija	30.490.000	10.570.450	3.753.964	44.814.414
- Materialni stroški	235.476.022	149.780.328	23.297.674	408.554.024
- Obresti	71.154.835	53.284.809	395.101	124.834.745
- Porabljena sredstva	337.120.857	213.635.587	27.446.739	578.203.183
- DOHODEK	127.478.115	80.520.577	42.000.000	249.998.692
- Del doh.za DSSS	28.801.301	18.183.000	-	46.984.301
- Obresti za kred.O.S.	415.700	148.474	-	564.174
- Del doh.za SOZD	783.450	247.348	-	1.030.798
- Del doh.za SIS	13.034.587	8.224.429	5.231.652	26.490.668
- Del doh.za spl.dr. potr.	4.377.405	755.336	1.246.212	6.378.953
- Del doh.za dr.obv.	5.525.632	3.027.543	1.220.017	9.773.192
- Skup.obvez.iz doh.	52.938.075	30.586.130	7.697.881	91.222.086
- ČISTI DOHODEK	74.540.040	49.934.447	34.302.119	158.776.606
- Bruto oseb.dohodek	56.216.170	31.254.595	30.996.212	118.466.977
- Stan.del SSP	2.484.511	1.232.233	1.462.406	5.179.150
- Splošni del SSP	4.000.000	3.500.000	1.843.501	9.343.501
- Rezervi sklad	5.099.125	3.220.823	-	8.319.948
- Poslovni sklad	6.740.234	10.726.796	-	17.467.030
- Akumulacija	11.839.359	13.947.619	-	25.786.978

V okviru delovnega obiska predstavnikov SOZD Iskra so si gostje najprej ogledali proizvodne prostore in objekte TOZD Specialne baterije 8. maja letos.

v znamenju 30 letnice obstoja

Letošnje leto je za delavce šentviškega Zmaja jubilejno leto v znamenju 30 letnice obstoja. Še zlasti pa je v najlepšem mesecu, maju, izpostavljeno svečano obeležje s proslavo na dan 24. maja in z organizacijo športnih iger baterijcev BATERIJADE v soboto 31. maja. Tudi letošnje srečanje upokojencev bo meseca decembra v Šentvidu.

O poteku športne manifestacije bomo pisali v junijskem glasilu in zabeležili tudi, kako je uspela proslava. Zdaj pred zaključkom redakcije je znano, da bodo podeljena priznanja jubilantom dela kot tudi posebna priznanja nekaterim delavcem za uspešno in vzorno delo, program pa bodo obogatili ženski pevski zbor ZMAJ in dijaki šentviške šole. Popoldan pa naj bi bilo družabno srečanje.

Sodeč po predhodnih prijavah za udeležbo, pa bo svoje opravila tudi dela prosta sobota. Več prihodnjič.

Upokojitev treh sodelavk

V četrtek 22. maja letos je bila v pisarni glavnega direktorja svečana poslovitev od treh dolgoletnih sodelavk, ki so dopolnile delovno dobo in odhajajo v upokojitev.

Poslovilni zapis o Milki Obal, Angelci Sotler in Ivanki Štefančič bomo objavili prihodnjič.

Delovni obisk v TOZD Specialne baterije

Neposreden stik, pogovor, ogled na kraju samem in tovariška, direktna izmenjava informacij je le ena izmed oblik delovnega obiska predstavnikov SOZD Iskra, ki ga namenjajo posameznim temeljnim in delovnim organizacijam. Po njihovem programu delovnih obiskov so tokrat goste sprejeli v TOZD Specialne baterije v četrtek 8. maja letos. Po ogledu proizvodnih

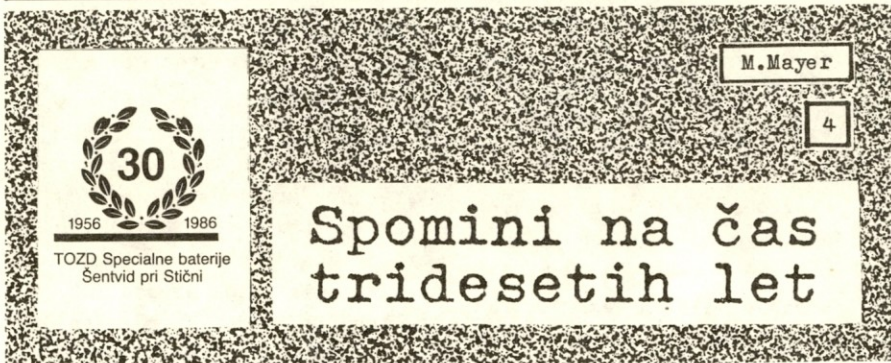
obratov so pogovori stekli v sejni sobi ob prisotnosti predstavnikov družbenopolitičnih, samoupravnih in poslovnih struktur. Direktor TOZD Jože Hren je celovito predstavil dejavnost v Šentvidu, nakar ga je glavni direktor Podlogar dopolnil z orisom uspehov in problemov delovne organizacije. Po soočanju s kriznimi situacijami je obširneje obrazložil vsebino Zmajevega sanacijskega programa s poudarkom na izhodišča za nadaljni uspešnejši razvoj.

Tovariš Ciuha iz SOZD Iskra je ob koncu triurnega delovnega obiska izrazil zadovoljstvo glede ukrepov, zajetih v sanacijskem programu, ki zagotavljajo bodočnost tovarne in socialno varnost delavcev in dodal, da še ni vse dorečeno, vendar se bomo še srečali.

z naslovne strani

"Trideset let našega dela v TOZD Specialne baterije" je geslo letošnjega jubilejnega obeležja v Šentvidu pri Stični, ki je svoj višek doseglo s proslavo v soboto 24. maja letos. O tem bomo pisali v prihodnjem glasilu.

Tudi posnetki na naslovni strani letošnjih glasil so v znamenju jubilejnega leta. Tokrat predstavljamo pogled v oddelek za proizvodnjo baterij 4R 25.

VELIKI NAČRTI ZA PROIZVODNJO IN PRODAJO OGLJENIH KRTAČK

Tisto jesen leta 1957, ko so se v ZMAJU odločili za proizvodnjo ogljenih krtačk predvsem zaradi sorodne tehnologije za ogljene elektrode, so ta "projekt" snovali na možni obsežni prodaji na vzhod, celo tja do Kitajske. Iz tega obdobja je precej zanimivosti, vendar si najprej oglejmo, kje in zakaj se uporabljajo ogljene krtačke - ščetke.

"Mirujoči del električnega stroja, stator je izdelan iz magnetne snovi in ima navznoter obrnjene pole, ki nosijo navitja. Gibljivi del stroja, rotor, ima jedro iz magnetne snovi in navzven obrnjene pole, ovite z vodniki. Za dovajanje toka /rotorskemu navitju/, oziroma za odjemanje toka, proizvedenega v generatorju, uporabljamo bodisi kolektor z bakrenimi, med seboj izoliranimi lamelami ali drsne obroče. Stik z zunanjim električnim krogom posredujejo ščetke /krtačke/, ki so večinoma ogljene in nalegajo na kolektor ali na drsne obroče. /iz Enciklopedije tehnike/.

Sredi oktobra 1957 je tovarno ZMAJ obiskal predstavnik firme MORGAN iz Londona zaradi sodelovanja pri proizvodnji ogljenih krtačk, ki bi jih sprva izdelovali iz uvoženih blokov in sposojeno strojno opremo, katero je velikodušno ponudil gos-

pod Baumann. Pengov Ana kot inženir elektrotehnike pa naj bi šla v London na prakso, da bi se seznanila s tehnološkimi postopki same izdelave.

Da pa se ne bi na svetovnem tržišču križala konkurenca med ZMAJEM in firmo MORGAN, je slednja poudarila, da nima interesa prodajati na vzhod. Zato so v ZMAJU omenili kot možne kupce teh proizvodov v Romuniji, Bolgariji, Afganistanu, Keniji in na Kitajskem. Konsignacijsko skladišče naj bi bilo v Beogradu pri Central-exportu, dobavni rok pa od marca 1958 dalje.

V drugi polovici novembra je na presenečenje vodstva ZMAJA prišlo iz Londona obvestilo, da bo strojna oprema gotova že v decembru, dočim naj bi njihov strokovnjak prispel v tovarno najkasneje v februarju. Alfredu Mundi je bilo tedaj naročeno, naj pohiti z izdelavo manjkajoče opreme do meseca januarja, vendar so v marcu ugotovili, da še ni gotova in tudi oprema iz Anglije je kasnila. Poleg tega pa naj bi imela manjšo zmogljivost, kot je bilo prvotno dogovorjeno. Prav zato bi nujno potrebovali doma izdelano strojno opremo kot dopolnilo in Munda je bil deležen ostre kritike. Medtem so naši potniki na jugoslovanskem tržišču že predstavili vzorce ogljenih krtačk, "Iskra" pa se je odločila, da postane naš stalni naročnik teh proizvodov.

SPREMEMBA FIRME V REGISTRU GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

Kljub nekaterim uspehom obrata Šentvid pri Stični pa delo le ni potekalo tako, kot bi moralo. Bilo je veliko negativnih ocen in ostre kritike na račun vodenja in organiziranja dela in tako je prišlo do sklepa, da se Trebižana premesti v Ljubljano za pomočnika Francu Rudolfu, za novega, že tretjega upravnika pa imenuje Zakrajška. Da je v tem času prihajalo do pogostih kadrovskih sprememb, je treba iskati vzroke v izredno težkih delovnih pogojih. Velik pritisk vodstva, da se izpolnjujejo zahtevane dolžnosti in dogovori, se ni odražal v učinkovitosti. Kajti, še ne dovolj utečena tehnologija, neustrezna in pomanjkljiva strojna oprema, nedodelani načrti in prekratki roki ter prenizka raven kakovosti, vse to je nizalo konfliktno situacije. Občasno je tedaj direktor Petelin prihajal v Šentvid in povzdigoval glas, da je bolje ustaviti proizvodnjo in zapreti nov obrat, če se strojni park takoj ne usposobi za nemoteno proizvodnjo. Upravnik Zakrajšek je trdil, da je že do žganja elektrod kar 70 odstotkov izmeta. Zato je bila dana naloga tehničnemu vodstvu, da takoj pregleda stiskalnice in oceni možnost za preureditev.

Demonstracije elektrod za žlebljenje so medtem na terenu intenzivno potekale in naš varilec je med drugim vzbudil pri kupcih večje zanimanje tudi za kino-elektrode. Za galvanski oddelek so tudi prejeli več naročil, kjer je bilo v januarju veliko neizkoriščenih zmogljivosti.

Ta čas pa je nastala potreba za spremembo imena in razširitev predmeta poslovanja. Vsled opustitve izdelovanja nekaterih proizvodov ter uvedbe novih iz-

delkov je bilo potrebno tedanje poslovanje gospodarske organizacije spraviti v sklad in izvršiti spremembo vpisa v register gospodarskih organizacij pri Okrožnem sodišču v Ljubljani. Odločba Občinskega ljudskega odbora Ljubljana center je bila izdana 8.2.1958, vpis v registrskem oddelku pa je bil opravljen 1. marca leta 1958 z besedilom:

"ZMAJ", tovarna baterij, baterijskih svetilk in ogljeno grafitnih izdelkov Ljubljana.

Predmet poslovanja:

Izdelovanje vseh vrst svetilnih in anodnih baterij, baterijskih svetilk in ogljeno grafitnih proizvodov, izvrševanje uslug za površinsko zaščito materialov, izvoz lastnih proizvodov.

DIREKTOR ZAGROZI
S PRISILNO UPRAVO V ZMAJU

Čeprav so v ZMAJU sredi maja leta 1958 dobili iz Indije in Romunije ponudbe za elektrode, so mesec kasneje ugotavljali, da obstoja zaloga v vrednosti kar 18 milijonov dinarjev, čeprav proizvodnja ni tekla po planu. Treba je še omeniti, da Narodna banka do naših produktov ni imela pravega zaupanja in nam ni odobrila kredita, dočim republika prošelj za kredite sploh ni reševala. Upravni odbor ZMAJA je 2. junija sklenil, da je za celotno proizvodnjo in prodajo zadolžena inženir Pengov Ana, v zvezi s tem pa ji je bilo naročeno:

a/ doseči zaščito domače prodaje za kinoelektrode

Iz kataloga proizvodov
tovarne ZMAJ v letu 1957

- b/ angažirati potnike
- c/ doseči bolj ugodni izvozni koeficient
- d/ organizirati sortiranje elektrod

Zaradi novih zadolžitev Pengovove je bilo rečeno, da ne bo zmogla dodatnega dela pri ogljenih krtačkah in bi bilo za ta opravila potrebno najti novega človeka kot tudi za namestnika upravnika obrata Šentvid.

Že za marec načrtovana proizvodnja in prodaja ogljenih krtačk še v poletju ni stekla. Naraščala je vrednost velikih zalog v skladišču. Pojavljale so se vedno ostrejšje kritike zaradi slabe organizacije dela in storilnosti v obeh obratih. O vsem tem je potekala burna razprava na Upravnem odboru 25. julija 1958, ko so obravnavali poslovanje za prvo polletje. Predsednik je tedaj poudaril, da ga preseneča, ker se v tovarni pojavlja taka neučinkovitost pri delu kljub številnim sestankom, na katerih so govorili o tem problemu, kako izboljšati organizacijo dela ter dvigniti storilnost. Tudi finančni položaj je pokazal, da so bili vsi sestanki zaman in ki je bil na začetku leta izredno dober. Direktorja Petelina so tedaj zadolžili, da se ponovno in zadnjič pogovori s svojimi ožjimi sodelavci, da svoje delo izboljšajo. Če pa se stanje kljub temu ne bo izboljšalo, je predsednik Upravnega odbora dejal, da bo prisiljen slabo poslovanje prijaviti občini. Zanj so bili ugotovljeni trije možni vzroki: ležernost, nesposobnost ali nezainteresiranost za delo.

Kljub pomanjkljivim tehnološkim izkušnjam se je pred dvema leti

v ZMAJU delalo boljše in zato je bilo očitano direktorju, da je del krivde za takšno stanje v njegovi popustljivosti in da je prenehak do svojih sodelavcev. Direktor Petelin se je seveda branil s trditvijo, da glavno krivdo nosijo predvsem uslužbenici, ki delajo 50 namesto 100 odstotno. Dejal je, da njegovo delo zavisi v polni meri od dela uslužbencev, vendar nima ljudi, na katere bi se zanesel. Sebe je ocenil, da ni popustljiv, vztrajal pa je, da je treba iti na občino in tam obrazložiti celotno stanje podjetja in s tem posredovati predlog, da se v ZMAJU uvede prisilna uprava. Kot je znano, pa do tega ukrepa le ni prišlo.

OBTOŽBE IN ZAHTEVE KONKURENCE,
DA ZMAJ OPUSTI PROIZVODNJO
OGLJENOGRAFITNIH PROIZVODOV

V začetku oktobra 1958 so zmajevi ogljeni izdelki na preizkusih v Beogradu dosegli izredno dobre rezultate, s tem pa se je odprla večja možnost za prodajo. Sledila je boljša koordinacija med komercialno in proizvodnjo, težje pa je bilo le za elektrode za žlebljenje, ker v ZMAJU še niso vedeli, kaj kupcem najbolj ustreza: dimenzija ali kvaliteta.

Tovarno ZMAJ je obiskala komisija Udruženja elektroindustrije in izrazila mnenje, da ni nobenih ovir za proizvodnjo ogljenih krtač in da tovarni da na razpolago devize za prihodnje leto. Tedaj je ISKRA že naročila prvih 100.000 krtačk, kakršna je bila zmogljivost proizvodnje do konca leta pod pogojem, da pravočasno

ZMAJ – tovarna baterij, baterijskih svetilk in ogljeno-grafitnih proizvodov je izvoznik vseh vrst baterij. Vsi izdelki so izdelani iz najboljših surovin in samo »Zmajeve« baterije imajo kvalitetni znak kot priznanje dobre kvalitete. Tovarna »Zmaj« proizvaja svoje izdelke po mednarodnih in JUS predpisih, vendar jih po kvaliteti naši izdelki prekašajo. Mimo baterij proizvaja tudi bakreno oglje za kinematografe, elektrode za žlebljenje in LIC elektrode za grafiko. Na željo vam lahko pošljemo brezplačne vzorce, da se boste lahko prepričali o prvovrstni kvaliteti naših izdelkov. Pri naročilih nam ne pozabite sporočiti vaše želje glede pakiranja in podobno, mi pa se bomo potrudili, da bomo vašim željam čimbolj ustregli.

prispejo bloki iz Beograda in da ne bo posebnih ovir. Da pa bi koristno porabili kvar in lom ogljenografitne proizvodnje, naj bi začeli izdelovati šibke za CROATIO v Zagrebu. V okviru teh akcij pa so v ZMAJU prekinili z obračunavanjem zamud in sklenili na Upravnem odboru 1. oktobra, da se za vsako zamudo, tudi za eno minuto čez šesto uro, odtrga od rednega delovnega časa eno polno uro. Sicer pa je vodstvo tovarne ocenilo, da je v obratu Šentvid v zadnjem obdobju mnogo več reda in discipline.

S 1. oktobrom 1958 je bil imenovan za vršilca dolžnosti upravnika obrata Šentvid Oblak Janez, kateremu je bilo obljubljen, da postane z novim letom upravnik, če bo v redu izpolnjeval posle. Proizvodnja ogljenih krtačk bi morala v nekaj dneh steči normalno, zato je bila sklenjena s Pengovovo pogodba za pomoč in sodelovanje.

Tovarna ogljenih proizvodov TUP iz Dubrovnika pa ni mirovala. To so v ZMAJU dobro vedeli, zato jih ni presenetila novica, da hoče imeti monopolni položaj pri izdelovanju in prodaji ogljenih krtačk. Še več, na Centralni komite SKJ so vložili obtožbo, ZMAJ pa je poslal odgovor z obrazložitvijo situacije. Kljub optimizmu za dobro rešitev so se dogovorili za skupni sestanek v Dubrovniku, kamor so odpotovali Trebše, Pengov in direktor Petelin.

Sicer pa je problem izdelovanja ogljeno grafitnih proizvodov v ZMAJU dobival širše razsežnosti, ko je v marcu leta 1959 sekretar Udruženja elektroindustrije v Beogradu Nuić prepričeval Brulca in direktorja ZMAJA, da se opusti proizvodnja elektrod. Vzrok je bil jasen. Udruženje je namreč podprlo kreditiranje tovarne TUP v vrednosti 300 milijonov din in to investicijo je bilo treba nekako opravičiti.

Na jesenskem zagrebškem velesejmu leta 1958 je tovarna ZMAJ na svoji stojnici predstavila celoten izbor svojih izdelkov, pri čemer je bil še posebej poudarjen šentviški proizvodni program z elektrodami na levi strani. Upadljivo so predstavili svetilko ZORA kot novi proizvod in je dolga leta veljal kot prikladen artikel za v ženske torbice.

Vodstvo ZMAJA je vztrajalo pri svojih zahtevah in načrtih in za sestanek v Sarajevu je bilo dogovorjeno, da do kakršnega koli odstopa proizvodnje ne sme priti posebno še sedaj, ko je z doseženo kvaliteto elektrod tržišče izredno zadovoljno. V mesecu februarju so v Šentvidu izdelali 7.300 elektrod, v prvi polovici marca pa že 11.000 komadov.

Konferenca v Sarajevu je potekala v znamenju dogovarjanja med tovarnama ZMAJ in TUP o delitvi tržišča. V ZMAJU naj bi izdelovali elektrode za domače in tuje tržišče ter ogljene krtačke samo za izvoz, dočim bi TUP poleg izvoza pokrival tudi jugoslovanski trg, elektrode pa le izvažal.

Ponovna razmišljanja po že skoraj zaključenih dogovorih so sprožila nesoglasja in TUP je odstopil ter pripravil nov osnutek pogodbe, ki jo je strokovni kolegij ZMAJA v poletju 1959 pre-

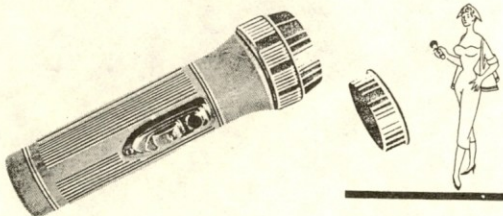
cej spremenil in vnesel dodatno vsebino. Bila je bojazen, da se konkurenca s spremembo in dopolnili ne bo stringjala, istočasno pa so se v ZMAJU zavedali, da pogodba dobra ali slaba mora biti, sicer jih lahko tovarna TUP preseneti s prodajo elektrod na domačem tržišču.

PREKINITEV DELA IN OSTAVKA DIREKTORJA ZMAJA

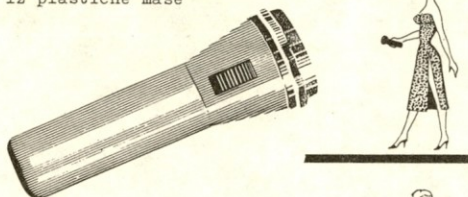
Čeprav so v teh zapisih objavljeni in poudarjeni predvsem dogodki, ki so kakorkoli povezani in pomembni za obrat v Šentvidu od ustanovitve pa do danes, velja že zaradi časovne odmaknjenosti vsaj v grobih obrisih le omeniti ostavko direktorja Stanka Petelina, za katero bo sicer še kasneje priložnost razčleniti vzroke v okviru celovitega prikaza zgodovine naše tovarne.

Takratna predsednica delavskega sveta Veber Milka je na redni

"Družina" sedmih vrst baterijskih svetilk, ki so jih v tovarni ZMAJ, pretežno v šentviškem obratu, izdelovali že v začetku leta 1958.

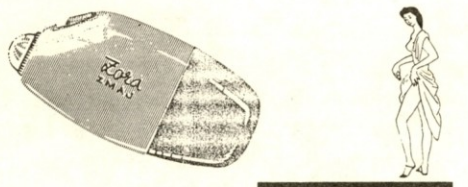
EJ - svetilka Meteor iz plastične mase

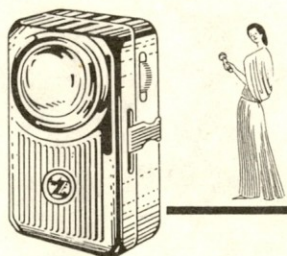
BC - svetilka iz plastične mase

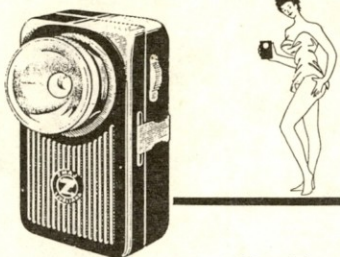
EA - svetilka "Mignon"

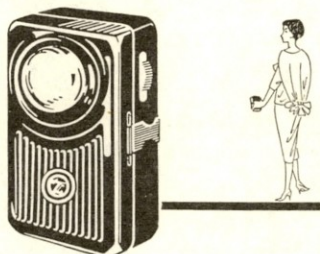
Svetilka Zora iz plastične mase

BD - svetilka niklana

BD - svetilka fokus

BD- svetilka navadna

seji 19. januarja 1959 prečitala ostavko direktorja ter poudarila takoj, da je vsaka diskusija odveč in da ga nima smisla prepričevati, da bi ostal v podjetju.

Poleg nizkih plač je bila delitev dobička v tistem času vselej sporna še zlasti, če je bil manjši od obljub in pričakovanj, ali pa ga sploh ni bilo. Tako je že v letu 1957, v mesecu novembru na zahtevo delavk v ljubljanski proizvodnji prišlo do masovnega sestanka, na katerem je moralo vodstvo podjetja in še posebej direktor pojasniti, zakaj ni bil izplačan dobiček, o katerem se je že nekaj časa govorilo. Še huje je bilo proti koncu leta 1958. Tedaj so delavke prekinile

proizvodnjo in odšle na dvorišče ter zahtevale direktorja Petelina.

Takšno dejanje pa je bilo v tistem obdobju, komaj nekaj let po uvedbi samoupravljanja in v takratnih gospodarskih in še zlasti političnih razmerah izredno negativno in problematično. Zveza komunistov je takoj določila komisijo z nalogo, da zasliši članke kolektiva, ki so bili osumljeni za sodelovanje ali organiziranje primera, da so delavci proti volji svojih predpostavljanih zapustili delovna mesta in prekinili z delom.

Po vseh dogodkih, ki so se pripetili v zadnjem času v zvezi z izplačilom plač in dobička, je zelo padel ugled tovarne, je re-

kel direktor na seji delavskega sveta in dodal, da mu ni preostalo drugega, kot da napiše ostavko na položaj direktorja.

Sicer pa za direktorja to ni bil edini razlog, čeprav je sodu izbil dno. Kajti, konfliktni odnosi v samem vodstvu so bili že dalj časa prisotni in direktor je vidno izgubljal avtoriteto. Njegova zahteva po ostrih denarnih kaznih zaradi nediscipline, zamud na delo in številnih drugih primerov ter uvajanje že skoraj vojaškega režima ga je pripeljalo do spoznanja, da ne more več delati v podjetju in kot je sam povedal, "nima pomoči s strani uslužbencev". Trdil je, da je imel željo napraviti iz tovarne ZMAJ veliko tovarno, kar mu je le delno uspelo. Za slab strojni park je krivil strokovnjake, ki jih je imel ob sebi. Kot že večkrat, je tudi po sprejeti ostavki ponovil: "Pazite na še skrite rezerve in ne pustite jih neizkoriščene".

Še isti dan je delavski svet ZMAJA postavil za vršilca dolžnosti direktorja ŽONTAR Vinka, ki je bil v tovarni zaposlen od 15. februarja 1956 in opravljal delo vodje ogljeno grafitne proizvodnje in delo vodje kontrolne službe. Po soglasju Občinskega ljudskega odbora Ljubljana center je bil od 1. marca 1959 dalje imenovan za novega direktorja tovarne ZMAJ.

Z UVAJANJEM KSENON ŽARNIC V KINOPROJEKTORJE SE ZAČENJA KONEC VELIKIH NAČRTOV OGLJENOGRAFITNE PROIZVODNJE ZA OBRAT ŠENTVID

V tovarni ZMAJ so načrtovali, da bi v letu 1960 morali izdelati v obratu šentvid 43 ton elektrod raznih tipov ter 7 ton šibk za baterijsko proizvodnjo. Svetilk naj bi izdelali 210.000 kosov, za katere je bilo na tržišču veliko povpraševanje.

/se nadaljuje/

Doživeli smo nekaj, česar smo najmanj pričakovali

Dne 16. aprila 1986 je gradbeno - urbanistična inšpekcija Buje s svojo delovno ekipo med 12. in 15. uro zrušila dozidane sanitarije ob naših paviljonih /od sob številka 28,29,30,31,32/ kar pomeni, da imamo poslej samo sobo številka 27, ki je ostala komfortna.

Rušitev je bila izvršena na podlagi obvestila, prilepljenega na vrata sobe številka 32, ne da bi o tem obvestili tudi Počitniško skupnost kot pravno osebo. Za boljše razumevanje oziroma nerazumevanje takega početja si kronološko osvetlimo nekaj dejstev:

1. Počitniški dom "ZATIŠJE" je začel obratovati v letu 1966 in je bil zgrajen na povsem legalen način /sindikalna iniciativa DO ELMA, TIKI, ZMAJ in ŽITO/. Naš solastniški delež znaša 19 odstotkov.
2. Tedanji način gradnje je terjgal sprotno posodabljanje bivalnih prostorov, ki pa jo naša delovna organizacija ni izvajala /v letu 1982 so naši delavci imeli daleč najnižji standard/.
3. V letu 1982 smo izdelali ustrezno alternativno projektno dokumentacijo za adaptacijo bivalnih prostorov v naših paviljonih.
4. Izhajajoč iz analize stanja in razvoja počitniških domov v občini Buje, ki jo je izdelal občinski komite za urbanizem, katastrsko - geodetske in imovinsko - pravne zadeve dne 25.11.1982, smo se odločili za optimalno varianto, ki bi celovito rešila napredne sanitarne tehnične pogoje v počitniških domovih in pri ustreznem občinskem organu 26.2.1982 priglasili adaptacijska dela. Res pa je, da je ta načrt terjgal razširitev tlorisne površine objekta za 1,3 m na dolžini 9 m na nefunkcionalnem našem zemljišču.
5. O izvedbenem projektu ureditve sanitarij je razpravljala naša investicijska komisija in ga dala v potrditev delavskemu svetu TOZD Baterije, ki ga je po-

trdil dne 9.3.1983.

6. Ker v 15. dneh nismo dobili nobenega odgovora na našo priglasitev /šteli smo za tihi pristanek/ smo dne 14.3.1983 začeli z izvedbenimi deli.
7. Dne 18.3.1983 je na delovišče prišel uslužbenec inšpekcijskih služb tov. Ruzro ter delavce spraševal o namenu in obsegu gradnje ter tudi izjavil, da je prejel telefonsko ovadbo o protipravni gradnji od slovensko govoreče osebe.
8. Dne 28.3.1983 smo zaprosili pristojni občinski organ za pridobitev gradbenega dovoljenja, kakor smo se dogovorili na Komiteju za urbanizem.
9. Dne 21.4.1983 smo prejeli odločbo Komiteja za urbanizem, s katero nam zavračajo prošnjo, češ, da naš paviljon ni predviden po generalnem urbanističnem planu, ki je bil objavljen v letu 1982, ker je na tem kompleksu predvidena gradnja turističnih apartmajev v večji gostoti /turistično naselje/.
10. Dne 23.4. smo prejeli odločbo občinskega komiteja za gospodarstvo in družbeno planiranje oz. gradbeno-urbanistične inšpekcije, s katero se nam prepušča vsaka dela brez gradbenega dovoljenja /med tem časom smo že končali gradbena dela/.

Dne 5.5.1983 smo vložili pritožbo zoper izdano odločbo o zavrnitvi izdaje soglasja za dograditev sanitarij na Sekretariat za splošne zadeve na Reki, v kateri smo poudarili predvsem nujnost sanacije sanitarij, kot jih sami kritično opisujejo v analizi stanja in razvoja počitniških domov.

12. Dne 18.5.1983 smo prejeli od občinskega gradbenega inšpektorja občine Buje "zaključek" s katerim ugotavlja, da nismo ustavili del na dograditvi sanitarnega vozla /ni pa jasno, kdaj so izvršili ogled/ in da moramo v 3 dneh zadevo postaviti v prvotno stanje, sicer bomo kaznovani s 40.000 din, ki se bo stopnjevala.

13. Dne 24.5.1983 smo vložili pritožbo zoper zgoraj citirani "zaključek" na Komite za urbanizem in komunalne posle združenih občin na Reki.

14. Dne 21.6.1983 smo od Občinskega gradbenega inšpektorja v Bujah prejeli rušitveno odločbo, s katero nas obvezuje, da v 30. dneh zrušimo dozidane sanitarije z grožnjo, da se bo v nasprotnem primeru rušenje izvršilo na prisilni način.

15. V tem obdobju je o izdani rušitveni odločbi razpravljal Upravni odbor počitniške sekcije pri Turističnem društvu Umag, izvršen je bil neposredni ogled stanja s strani predsednika Izvršnega sveta občine ter navezali stike s pobrateno občino Radovljica, v kateri ima ISKRA dve temeljni organizaciji z namenom, da ocenijo dejansko stanje.

Vsi so bili enotnega mnenja, da smo pravzaprav izvršili samo to, kar je bilo neobhodno za izpolnitev pogojev, ki jo mora počitniška enota vsebovati, in apelirali pri občinskih organih, naj ne rešujejo zadeve tako birokratsko.

16. Dne 5.7.1983 smo prejeli odgovor na pritožbo, opisano pod točko 9 kot nepredmetno z možnostjo vodenje upravnega spora, od katerega pa smo odstopili.

V sredo 16. aprila letos nam je gradbeno-urbanistična služba iz Buj s svojo delovno ekipo med 12. in 15. uro porušila dozidane sanitarije ob naših paviljonih počitniškega doma v Bašaniji v Savudriji. Na sliki je vidna zadnja stran paviljona številka 8 po rušenju 130 centimetrov širokega prizidka, od katerega so ostale le keramične ploščice in vrata za vstop v "nekdaj" lastne sanitarne prostore.

17.
Dne 5.8.1983 smo prejeli od Občinskega gradbenega inšpektorja Buje "zaključek", s katerim ugotavlja, da je izdana rušitvene odločba izvršljiva in nas poziva, da v 15 dneh rušitev izvršimo sami, sicer bo to opravilo ZKP "Jedinstvo" iz Umaga.

18.
Dne 8.8.1983 dosežen dogovor s predsednikom Komiteja za gospodarstvo tov. Kozlovičem, da se objekt pusti nedotaknjen do konca sezone /20.9.1983/.

19.
Dne 19.8.1983 smo vložili pritožbo zoper sklep, opisan pod tč. 17 češ, naj še enkrat presodijo, da smo s posegom le kvalitetno rešili sanitarne pogoje tem bivalnim enotam in da s takim urejanjem stanja pravzaprav ne kršimo gradbenih predpisov.

20.
Dne 24.10.1983 smo prejeli odločbo o zavrnitvi pritožbe na drugostopenjskem organu o rušitvi na Reki kot neutemeljeno.

21.
Dne 26.10.1983 smo se v prisotnosti

nosti tov. Martinčiča, predsednika Izvršnega sveta občine, tov. Poropata, koordinatorja v skupščini občine, tov. Utrobičiča, predsednika komiteja za urbanizem, katastrsko geodetske in imovinsko pravne zadeve, tov. Dejanovič - gradbeno urbanistični inšpektor, tov. Zacchigna, tajnik turističnega društva Umag ter z naše strani tov. Gantar SOZD Iskra, tov. Faleskini SOZD Iskra, Babšek - upravnik Počitniškega doma in Kajdiž - vodja splošno kadrovskega področja dogovorili, da se pasivizira odločba o rušenju do realizacije izvedbenega plana, izdelanega po generalnem urbanističnem planu za Bašanijo.

22.
Dne 24.2.1984 smo prejeli odločbo, s katero se zavrača pritožba opisana pod točko 19.

23.
Dne 20.4.1984 smo prejeli obvestilo, da se bo rušitev, določena v pravnomočni odločbi z dne 1.8.1983 izvršila v obdobju med 24.4. do 26.4.1984.

24.
Ko smo naslednji dan o tem ob-

vestili predsednika Izvršnega sveta občine in ga hkrati spomnili na dogovor, sklenjen dne 26.10.1983, se je ugotovilo, da v tej občini res ni jasno, kaj dela levica in kaj desnica. Skliceval se je na samovoljo inšpekcijskih služb. Rušitev ni bila izvršena, kar resnično kaže na politiko posameznikov in ne občine.

25.
Dne 9.4.1986 nas je tov. Sirotič - oskrbnica obvestila, da je na zadnjih vratih prilepljeno obvestilo, da se bo rušenje prizidka izvršilo v obdobju med 15.4. do 18.4.1986. Obvestilo je delovalo kot strela iz jasnega, saj nas od aprila 1984 pa do tedaj ni nihče vznemirjal s kakršnimikoli upravnimi postopki niti nam dal slutiti, da je dogovor, sklenjen dne 26.10.1983 na rahlih nogah, da ga nekdo želi spremeniti ali kakorkoli drugače ravnati.

Še isti dan smo osebno poizvedovali na inšpekcijskih službah za razloge aktiviranja odločbe z dne 1.8.1983 in dobili enostaven odgovor, da je v Hrvaški "pokret" za rušenje vseh protipravnih gradenj. Na izvršnem svetu so zatrjevali, da o našem objektu na skupščini ni bilo govora, da pa je res, da obstoja ta akcija. Tovariš Poropat se je osebno obvezal, da bo posredoval v zvezi s tem.

26.
Naslednji dan smo telefonično govorili s predsednikom Izvršnega sveta občine tov. Martinčičem, ki je bil o našem obisku preko tov. Poropata že seznanjen in obljubil, da bo preveril zadevo in nas seznanil, če bo kaj resnejšega.

27.
Dne 11.4.1986 smo ponovno govorili s predsednikom IS občine, ki nam je dejal, da zopet trmoglavijo po svoje v inšpekcijskih službah ter nam zagotovil, da dogovor, sprejet v letu 1983 še velja.

28.
Dne 14.4.1986 smo preko SOZD Iskra ponovno poizvedovali o resnosti in ureditvi zadeve, ki jo vodijo inšpekcijske službe in ponovno dobili zagotovilo predsednika Izvršnega sveta, da je

naš objekt izvzet iz obsega načrtovanih rušenj.

29.

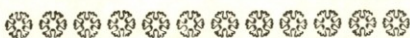
Ker smo bili seznanjeni, da so namere inšpekcijskih služb take, da bodo naš objekt izvzele iz obsega rušenj samo, če dobijo pismeni nalog, smo dne 16.4.

1986 zjutraj ponovno govorili s predsednikom Izvršnega sveta, ki nam je zagotovil, da naš objekt ne bo rušen.

Isti dan ob cca 9,30 uri smo govorili tudi s tov. Babškom, ki je bil seznanjen s posredovanjem tov. Zacchigna - tajnika turističnega društva Umag pri predsedniku Izvršnega sveta in da ima tudi on enaka zagotovila, da rušenja ne bo. Ob približno 12. uri smo bili od tov. Babška obveščeni, da je delovna ekipa gradbene inšpekcije začela z rušitvenimi deli.

Takoj smo odpotovali v Buje k predsedniku Izvršnega sveta. Ko smo mu rekli, da se izvajajo rušenja, sprva ni mogel verjeti, potem pa je rekel "šta opet ona po svome" /tu je mislil na gradbeno urbanistično inšpektorico tov Dejanovič/. Nekaj je sicer govoril o njunih nesoglasjih in njenem vztrajanju, da želi imeti pismeni nalog, katerega pa on ne more izdati, saj bi s tem presegel pooblastila. Poklical pa je predsednika komiteja za urbanizem tov. Gamboca in konstatirala sta, da se ne glede na nastalo situacijo rušenje ustavi ter ga poslal na kraj dogodka, da posreduje. Ko smo prispeli v Bašanijo ob cca 15,20 uri je bilo žal že prepozno, prizidek je bil popolnoma porušen. Tovarš Gamboc, ki ni poznal zgodovine o tem, je sicer takoj izjavil, da je popoln nesmisel takega rušenja in da obžaluje dogodek. Izvršno rušenje smo sodno zavarovali.

Zaradi celovitega informiranja o ozadju tega dogodka je zapis nekoliko daljši in zato bomo v prihodnjem glasilu pisali o omevnosti rušenja, o katerem je razpravljajl upravni odbor Počitniške skupnosti na seji 15. maja, o tem pa je bil seznanjen tudi Mestni sindikalni svet Ljubljana in "Delavska enotnost".

Število zaposlenih

TOZD Baterije Ljubljana

moških 77

žensk 133

Skupaj 210

TOZD Specialne baterije

moških 42

žensk 91

Skupaj 133

Delovna skupnost

moških 43

žensk 50

Skupaj 93

Dne 30. aprila 1986 je bilo v delovni organizaciji ZMAJ skupaj 436 zaposlenih, od tega 162 moških in 274 žensk.

V juniju bo izplačan regres

V skladu s Pravilnikom o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter planom sklada skupne porabe, ki je bil sprejet na delavskem svetu delovne organizacije 4. aprila letos, bomo za leto 1986 prejeli regres v mesecu juniju ob izplačilu osebnega dohodka za mesec maj.

Osnova, ki se dodeli vsem delavcem v enakem znesku je 16.113,- dinarjev. Upravičencem do otroškega dodatka se omenjeni znesek poveča za 10 odstotkov, inovatorjem in delavcem, ki delajo v težjih pogojih, pa se jim poveča za 5 odstotkov.

Rojeni v

J U N I J U

Nura NADAREVIČ
Roman ZAKRAJŠEK
Darko RISTEVSKI
Ivanka ZAJEC
Boris GRABNAR
Alojz SIRNIK
Marija PROSEN
Ivanka STARE
Ljuben KARAŠOV
Ivan NOVAK
Safet ČERENIČ
Slavica ERJAVEC
Marija ŠKRABEC
Vida GORIŠEK
Zdenka SMERAJC
Leopold ŠTREMPELJ
Dosta ILIČ
Marija TURK
Jožefa OZIMEK
Mira ZAKARIČ
Peter ČULK
Alojz FRKAL
Franc SREBOTNIK
Janez KOKALJ
Pavla JERANT
Amalija KRALJ
Marija RUPNIK
Milivoje JOVANOVIČ
Vlado PODLOGAR
Zinka KOSTREŠEVIČ
Rozina PETEK
Lea RAKAR

čestitamo !

dopisujte v
GLAS ZMAJA

prišli - odšli

V mesecu MARCU so bili sprejeti v delovno razmerje:

- SMLATIČ Senad, strojevodja v TOZD Baterije, za nedoločen čas, dne 1.3.1986,
MURATOVIČ Hadro, transportni delavec v skladišču v TOZD Baterije, za nedoločen čas, dne 4.3.1986,
TRATAR Roman, vodja operativne tehnične kontrole v TOZD Specialne baterije za nedoločen čas dne 1.3.1986,
RISTEVSKI Darko, izdelovalec baterij v TOZD Baterije, za nedoločen čas, dne 5.3.1986,
VRHOVEC Stanislava, tehnolog v TOZD Specialne baterije, za nedoločen čas, dne 17.3.1986.

Delovno razmerje so prekinili:

- GRDEN Franc, transportni delavec pri manganu v TOZD Specialne baterije dne 7.3.1986 (upokojitev),
ZGONC Tomaž, ključavničar-pripravnik v TOZD Specialne baterije za določen čas dne 12.3.1986,
SMERAJC Jožica, knjigovodja osebnih dohodkov v skupnih službah dne 16.3.1986,
GARDLA Emica, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 20.3.1986,

zadnji rok

Zadnji rok za oddajo člankov uredniku za junijsko glasilo

Redakcijo glasila smo zaključili 23. maja

OVEN Marija, snažilka v TOZD Specialne baterije dne 31.3.1986 (upokojitev),

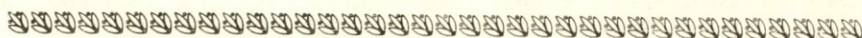
HATZE Bojan, strojevodja v TOZD Baterije, dne 31.3.1986,
NOVAK Anica, referent prodaje v skupnih službah dne 31.3.1986,
DURDŽIČ Ramiza, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 31.3.1986.

V mesecu APRILU sta bila sprejeta v delovno razmerje:

HAJDINJAK Silvo, vodja področja kontrole kakovosti v skupnih službah dne 1.4.1986,
GRČAR Alojzija, tajnica komercialnega področja v skupnih službah dne 1.4.1986.

Delovno razmerje so prekinili:

ZORC Genovefa, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 15.4.1986 (upokojitev)
PANTIČ Vukica, snažilka v TOZD Baterije dne 14.4.1986,
MARUŠIČ Damir, električar v TOZD Baterije dne 13.4.1986
GRČAR Alojzija, tajnica v komercialnem področju v skupnih službah dne 14.4.1986,
MURATOVIČ Hadro, transportni delavec v TOZD Baterije dne 24.4.1986.

Vabilo za 5. srečanje brigadirjev - veteranov

mladinskih delovnih brigad

Odbor brigadirjev - veteranov mladinskih delovnih brigad pri MK SZDL Ljubljana tudi letos prireja srečanje brigadirjev, ki so sodelovali v delovnih akcijah 1945 - 1956.

Letošnje srečanje brigadirjev - veteranov MDB, že peto po vrsti bo v soboto 14. junija 1986 ob 9. uri

v Rekreativnem centru JEŽICA v Ljubljani /bivši "Štern"/ Titova 260, do kamor vozi tudi avtobus mestnega potniškega prometa številka 6 in 8 in centra mesta.

Poskrbljeno bo za krajši kulturni program, ples in razvedrilo, stroške krijejo udeleženci sami, na razpolago pa bo tudi posebna spominska značka 5. srečanja.

Za ostale informacije in predhodno prijavo se oglasite pri uredniku našega glasila.

Uredništvo

"GLAS ZMAJA" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna organizacija ISKRA - Industrija baterij ZMAJ n.sol.o. Ljubljana, Stegne številka 23. Glasilo ureja uredniški odbor: Jovanovič Milivoj, Krek Antonija, Matič Silva, Musič Ksenija, Tratnik Jani in Zrimšek Veljko. Odgovorni urednik: Mayer Marijan. Tiska tiskarna LJUBLJANA Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu številka 421-1/73.

